

ΤΑΪΓΕΤΟΣ

Ο **Ταΐγκετος** ή **Πενταδάκτυλος**, είναι η υψηλότερη οροσειρά της Πελοποννήσου, εκτεινόμενη μεταξύ των λεκανών Μεγαλόπολης - Ευρώτα και Μεσσηνίας. Η κορυφή του έχει ύψος **2.407 μέτρα** και ονομάζεται **Αγιολιάς** ή **Προφήτης Ηλίας**, από το ομώνυμο εκκλησάκι που κτίστηκε κοντά στην κορυφή του, ενώ στα αρχαία χρόνια ονομαζόταν **Ταλετός**.

Ο **Ταΐγκετος** αποτελεί μία σχετικά στενή οροσειρά με μακριά ράχη, μήκους **115 χιλιομέτρων**, μέγιστου πλάτους **30 χιλιομέτρων** και συνολικής έκτασης **2.500 χιλιομέτρων**. Σχηματίζει σχεδόν μία ευθεία γραμμή από το Βορρά προς το Νότο, και χωρίζεται σε τρεις ορεινούς όγκους: τον Βόρειο Ταΐγκετο, τον κεντρικό Ταΐγκετο, και το όρος Ταΐναρο ή Σαγγιά.

Ο **Ταΰγετος** χαρακτηρίζεται από τέσσερις κλιματικές ζώνες: τη χαμηλή πλάγια (**μέχρι 700 μέτρα**) με καλοκαιρινές συνθήκες από το Μάιο μέχρι τον Οκτώβριο, στην ορεινή ζώνη (**750-1650μ**) με χειμώνα που διαρκεί από τον Δεκέμβριο μέχρι τον Μάρτιο, στην υποαλπική ζώνη (**1650-2000μ**) με το καλοκαίρι να εμφανίζεται μόλις στο τέλος Ιουνίου, και την αλπική ζώνη (**2000+μ**), με ένα στρώμα χιονιού να κυριαρχεί τους περισσότερους μήνες του χρόνου.

Σύμφωνα με την **Ελληνική μυθολογία**, ο Ταΰγετος πήρε το όνομά του από τη νύμφη **Ταϋγέτη**, μία από τις **Ατλαντίδες** (κόρες του Άτλαντα), η οποία έβαλε τέλος στη ζωή της μετά τον εξαναγκασμό της σε συνεύρεση από το Δία, από την οποία και γεννήθηκε ο **Λακαιδεμόνας**, ήρωας της περιοχής.

Αν και το όνομα είναι προελληνικό και είναι δύσκολη η ετυμολογία του, σύμφωνα με τον **Ησύχιο Αλεξανδρέα** (γραμματικός του **5ου** μ.Χ. αιώνα), προέρχεται από τη λέξη **Ταῦς** (=μέγας) και τη ρίζα **-γα**.

Περισσότερα από **700 είδη φυτών** συνθέτουν τη σπάνια βλάστηση του Ταϋγέτου, παρά τη σοβαρή καταστροφή που έχει υποστεί από τις πυρκαγιές που έχουν ξεσπάσει κατά καιρούς. Στον Ταΰγετο φυτρώνουν 28 τοπικά ενδημικά φυτά, 11 ενδημικά που συναντώνται σε ένα ακόμη βουνό και 120 ενδημικά που υπάρχουν στα ελληνικά βουνά. Η χλωρίδα του Ταϋγέτου προσδιορίζεται από τις κλιματικές ζώνες, στις οποίες χωρίζεται το βουνό.

1. Οι μεσογειακοί θαμνώνες αναπτύσσονται στις χαμηλές πλαγιές σε **υψόμετρο μέχρι 700-800 μέτρα**. Αποτελούν συνθέσεις από πουρνάρια, φιλλύκια, αγριελιές, σχίνα, αγριοτσικουδιές, αειθαλή σφενδάμια, αγριοροδακινιές, κουτσουπιές, χρυσόξυλα, φράξους, αγριόκεδρα, άγρια αγιοκλήματα, αριές, ρείκια, κ.ά.

Στη ζώνη αυτή σποραδικά εμφανίζονται **δρύες, χαρουπιές, κυπαρίσσια** και άλλα είδη δένδρων. Παλαιότερα οι θαμνώνες ήταν πραγματικά δάση, αλλά σήμερα έχουν υποβαθμιστεί λόγω των πυρκαγιών και της υπερβόσκησης. Σε πολλές περιοχές του βουνού οι θαμνώνες έχουν αντικατασταθεί από φρύγανα, ενώ σε άλλες έχουν εξαφανιστεί. Ανάμεσά τους φυτρώνουν και πολλά βολβώδη ή ποώδη φυτά, όπως **ανεμώνες αγριοτουλίπες, κυκλάμινα, μαργαρίτες** κ.ά.

2. Στην **ορεινή ζώνη**, από τα **700-1.700 μέτρα**, αναπτύσσονται τα δάση κωνοφόρων του Ταϋγέτου, όπου κυριαρχούν το ελληνικό **έλατο** και το **μαύρο πεύκο**, για το οποίο ο Ταϋγετος είναι το νοτιότερο σημείο εξάπλωσής του στη χώρα. Τα **αιωνόβια μαυρόπευκα** υπάρχουν διάσπαρτα σε διάφορα μέρη του βουνού και κυρίως στο δάσος της **Βασιλικής**. Είναι δένδρα ηλικίας **300-500 χρόνων**, των οποίων η διάμετρος του κορμού συχνά ξεπερνάει το **1 μέτρο**. Είναι τα απομεινάρια των πανάρχαιων δασών του Ταϋγέτου, πραγματικά μνημεία της φύσης, τα οποία πρέπει να τεθούν υπό αυστηρή προστασία. Στη ζώνη αυτή και σε σημεία που έχουν απογυμνωθεί από πυρκαγιές φυτρώνει ένα πλήθος φυτών, όπως αγριογαρίφαλα, αγριοτριανταφυλλιές, γεράνια, άγριοι μενεξέδες, κόκκινοι κρίνοι.

3. Στην **υποαλπική ζώνη**, σε υψόμετρο **1.700-2.000 μέτρα**, αρχίζουν τα γυμνά λιβάδια και οι βραχώδεις σχηματισμοί. Εδώ φυτρώνουν μόνο μικρά πολυετή φυτά, ενώ σποραδικά συναντάμε μοναχικά **έλατα** και **μαύρα πεύκα**, σε **νανώδη μορφή** λόγω του υψομέτρου και της συνεχούς χιονόπτωσης. Χαρακτηριστικά φυτά της υποαλπικής ζώνης είναι η βουνίσια **τσουκνίδα** και το γνωστό **τσάι του Ταϋγέτου**.

4. Στις ρεματιές και στα φαράγγια, αναπτύσσεται ιδιόμορφη **βλάστηση**, η οποία δεν επηρεάζεται από την υψομετρική διαφορά. Χαρακτηριστικά είδη είναι το πλατάνι ,η δάφνη ,η μυρτιά ,η άγρια ροδιά ,η πικροδάφνη και η λυγαριά .

Η οροσειρά αυτή, από πολύ νωρίς συνδέθηκε με την αρχαία Ελληνική μυθολογία και πήρε την ονομασία της από την **Ταϋγέτη**, μία από τις επτά **Ατλαντίδες** ή **Πλειάδες**, κόρες του **Άτλαντα** και της **Πλειόνης**. Σύμφωνα με άλλη παραλλαγή του μύθου, η Ταϋγέτη φέρεται ως σύζυγος του **Λακεδαίμονα** και μητέρα του Ευρώτα.

Στα **Βυζαντινά** χρόνια, η οροσειρά αναφέρεται με την ονομασία Πενταδάκτυλος, εξ αιτίας των πέντε κορυφών του. Κατά την περίοδο της **Φραγκοκρατίας** επικράτησε η ονομασία Ζυγός του Μελιγού, από το σλαβικό φύλο των Μελιγγών οι οποίοι, μαζί με τους επίσης σλαβόφωνους Εζερίτες, κατοικούσαν εκεί. Στα χρόνια της **Επανάστασης του 1821**, η οροσειρά λεγόταν "**Αγιολιάς ο μακρυνός**", από το μεγάλο μήκος της οροσειράς, μέχρι τελικά που ξαναπήρε το αρχαίο όνομα, Ταϋγετος. Από τους Έλληνες ναυτικούς που λαμβάνουν την κορφή του σε διοπτεύσεις ονομάζεται "**βουνό της Μάνης**".

Από την μαθήτριά Αγγελική Παλούκου προς
τον καθηγητή της πληροφορικής
Ηλία Ηλιόπουλο